

Research Domain Criteria (RDoC);
handreiking bij verklarende
diagnostiek

16 december 2022

BAPD - NIP

Dr. Marc Hendriks, klinisch neuropsycholoog

1

Diagnostiek; begrijpen door redeneren

• Hebben allebei dezelfde kenmerkende verschijnselen:

**Waterdieren
determineren**

1

- Vinnen
- Leven in het water
- Grijs van kleur
- 2 meter lang
- Lijken op andere vissen

2

Diagnostiek; begrijpen door redeneren

Hebben allebei dezelfde kenmerkende verschijnselen:

- Vinnen
- Leven in het water
- Grijs van kleur
- 2 meter lang
- Lijken op andere vissen

3

Diagnostiek; begrijpen door redeneren

Hebben allebei dezelfde kenmerkende verschijnselen:

- Vinnen
- Leven in het water
- Grijs van kleur
- 2 meter lang
- Lijken op andere vissen
- ..maar een dolfijn is een zoogdier..

4

Hebben allebei dezelfde kenmerkende verschijnselen:

- Vinnen
- Leven in het water
- Grijs van kleur
- 2 meter lang
- Lijken op andere vissen

Onderkende hypothesen

- ..maar een dolfijn is een zoogdier..

5

Hebben allebei dezelfde kenmerkende verschijnselen:

- Vinnen
- Leven in het water
- Grijs van kleur
- 2 meter lang
- Lijken op andere vissen
- ..maar een dolfijn is een zoogdier..

Verklarende hypothesen

6

Symptomen...

Symptomen COVID-19	Symptomen van griep
<ul style="list-style-type: none"> • Verkoudheidsklachten • Hoesten • Benaauwdheid • Verhoging of koorts • Plotseling verlies van smaak (zonder reuk) 	<ul style="list-style-type: none"> • Verkoudheidsklachten • Koude rillingen • Hoofdpijn

...comorbiditeit...

Veelgestelde vragen

Wanneer bel je je huisarts bij COVID-19 klachten?

Bel de huisarts wanneer de klachten verspreiden. Je hebt koorts (meer dan 38 graden Celsius) en je hoest of ademt moeilijk. U bent ouder dan 70, hebt een chronische ziekte of minder weerstand EN u krijgt koorts. Belangrijk: ga niet naar de huisarts toe, maar bel de huisarts of huisartsenpost.

7

Objectief...meten

8

- Multiconceptueel
- Multi-informatief
- Multimethodisch

9

BIO-PSYCHO-SOCIAAL MODEL

Multiconceptuele psychodiagnostiek

10

BIO-PSYCHO-SOCIAAL MODEL

Multiconceptuele psychodiagnostiek

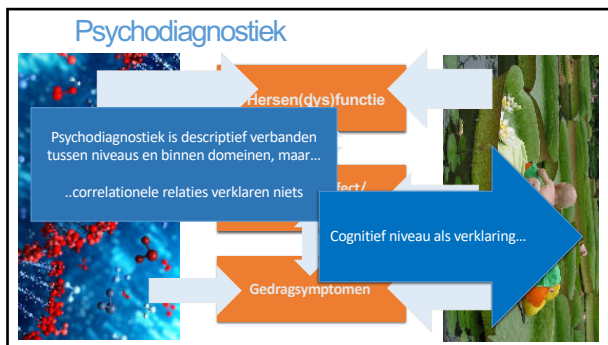
11

Psychodiagnostiek

12

13

14

15

Multimethodisch

Klinische psychologie

- Persoonlijkheid, psychopathologie
- gesprek, observatie
- functietests
- vragenlijsten
- zelfrapportage

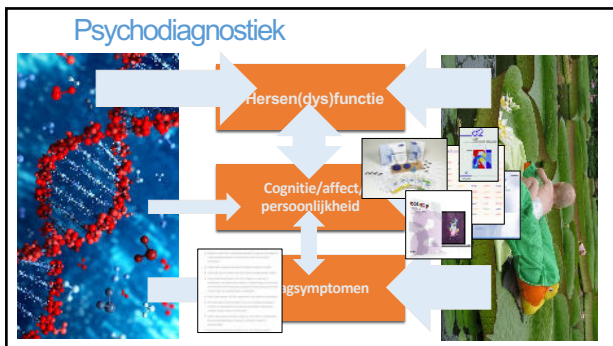
"Ik ben somber"
"Ik denk na, voordat ik handel"

Klinische neuropsychologie

- Cognitief functioneren
- gesprek, observatie
- functietests
- Vragenlijsten
- zelfrapportage

"Uit welke bestanddelen bestaat water?"
"Druk zo snel mogelijk op de knop"

16

17

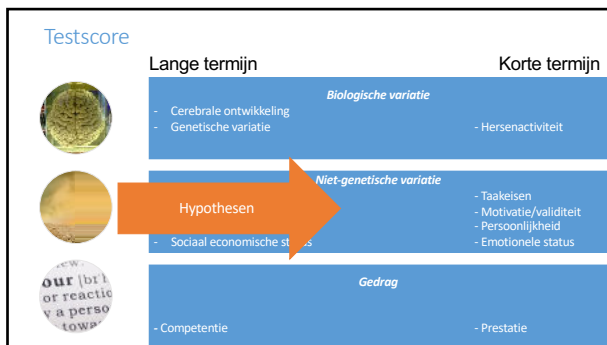
Testscore

Lange termijn	Bio	Korte termijn
<ul style="list-style-type: none"> - Cerebrale ontwikkeling - Genetische variatie 	<i>Biologische variatie</i>	- Hersenactiviteit
<ul style="list-style-type: none"> - Onderwijs - Voeding - Cultuur - Sociaal economische status 	<i>Niet-genetische variatie</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Taakeisen - Motivatie/validiteit - Persoonlijkheid - Emotionele status
<ul style="list-style-type: none"> - Competentie 	<i>Gedrag</i>	- Prestatie

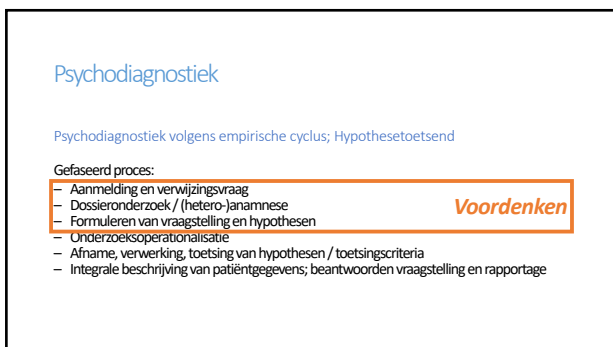
18

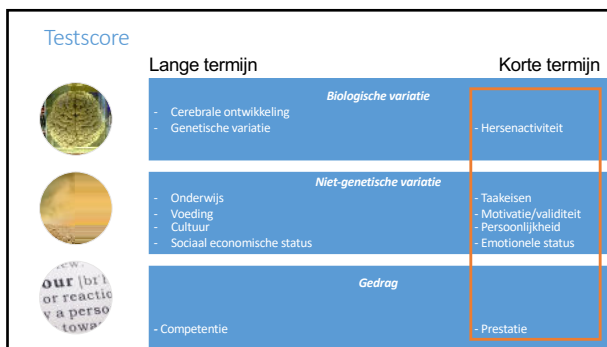
19

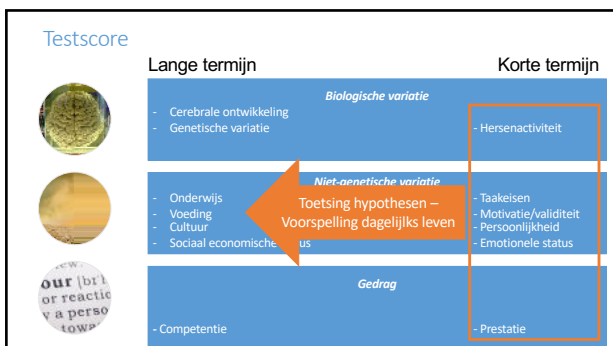
20

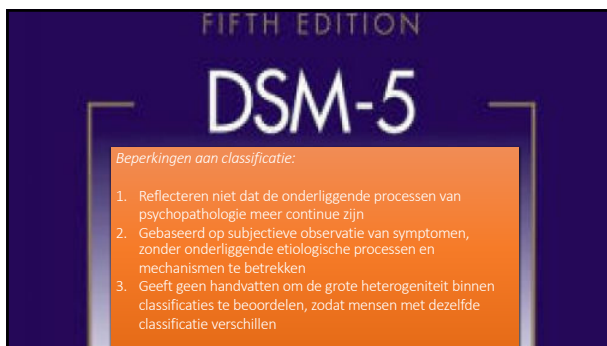
21

22

23

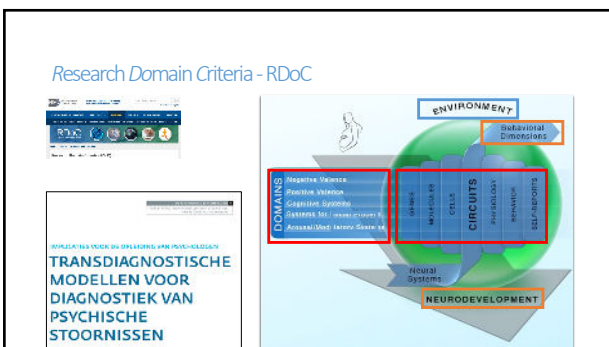
24

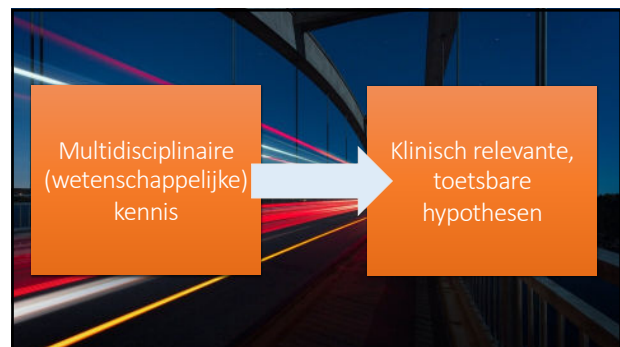
25

26

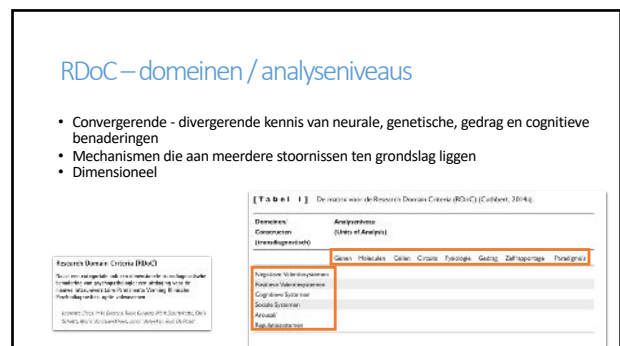
27

28

29

30

Transdiagnostische domeinen

- *Negatieve valentie*; gedrag in reactie op aversieve situaties, zoals angst, paniek, bedreiging
- *Positieve valentie*; gedrag in reactie op positieve, belonende situaties, zoals leren door beloning
- *Cognitieve systeem*; verantwoordelijk voor cognitieve processen, zoals aandacht, (werk)geheugen, taal, executieve functies
- *Sociale processen*; reacties interpersoonlijke context, zoals, hechting, sociale communicatie
- *Arousal en Regulerende systemen*; activatie van neurale systemen, zoals tonische alertheid, slaap-waakritme

31

Transdiagnostische domeinen

- *Negatieve valentie*; gedrag in reactie op aversieve situaties, zoals angst, paniek, bedreiging
- *Positieve valentie*; gedrag in reactie op positieve, belonende situaties, zoals leren door beloning
- *Cognitieve systeem*; verantwoordelijk voor cognitieve processen, zoals aandacht, (werk)geheugen, taal, executieve functies
- *Sociale processen*; reacties in interpersoonlijke context, zoals, hechting, sociale communicatie
- *Arousal en Regulerende systemen*; activatie van neurale systemen, zoals tonische alertheid, slaap-waakritme

- "Waar maakt u zich de meeste zorgen over?"
- "Hoe gaat u om met stress en frustratie?"
- "Zijn er ingrijpende gebeurtenissen in uw leven gebeurd, en zo ja welke, en hoe ging of gaat u daarmee om?"

32

Transdiagnostische domeinen

- *Negatieve valentie*; gedrag in reactie op aversieve situaties, zoals angst, paniek, bedreiging
- *Positieve valentie*; gedrag in reactie op positieve, belonende situaties, zoals leren door beloning
- *Cognitieve systeem*; verantwoordelijk voor cognitieve processen, zoals aandacht, (werk)geheugen, taal, executieve functies
- *Sociale processen*; reacties in interpersoonlijke context, zoals, hechting, sociale communicatie
- *Arousal en Regulerende systemen*; activatie van neurale systemen, zoals tonische alertheid, slaap-waakritme

- "wat motiveert of inspireert u in het leven?"
- "Hoe ver plant u in het leven vooruit?"
- "wat maakt u gelukkig?"
- "Zijn er middelen, dingen of activiteiten waar u zich meer afhankelijk van zou noemen?"
- "Hoe standvastig bent u in het bereiken van doelen?"

33

Transdiagnostische domeinen

- *Negatieve valentie*; gedrag in reactie op aversieve situaties, zoals angst, paniek, bedreiging
- *Positieve valentie*; gedrag in reactie op positieve, belonende situaties, zoals leren door beloning
- *Cognitieve systeem*; verantwoordelijk voor cognitieve processen, zoals aandacht, (werk)geheugen, taal, executieve functies
- *Sociale processen*; reacties in interpersoonlijke context, zoals, hechting, sociale communicatie
- *Arousal en Regulerende systemen*; activatie van neurale systemen, zoals tonische alertheid, slaap-waakritme

- "Kan u zich goed concentreren?"
- "Bent u snel afgeleid?"
- "vindt u dat u goed uit uw woorden kunt komen?"
- "Kunt u goed onthouden?"
- "Denkt u eerst na voordat u handelt?"
- "Kunt u goed beslissingen nemen?"

34

Transdiagnostische domeinen

- *Negatieve valentie*; gedrag in reactie op aversieve situaties, zoals angst, paniek, bedreiging
- *Positieve valentie*; gedrag in reactie op positieve, belonende situaties, zoals leren door beloning
- *Cognitieve systeem*; verantwoordelijk voor cognitieve processen, zoals aandacht, (werk)geheugen, taal, executieve functies
- *Sociale processen*; reacties in interpersoonlijke context, zoals, hechting, sociale communicatie
- *Arousal en Regulerende systemen*; activatie van neurale systemen, zoals tonische alertheid, slaap-waakritme

- "Hebt u een beste vriend(in) en weet hij/zij dat u nu bij een psycholoog bent?"
- "hoe is de relatie met uw ouders, collega's etc?"
- "Hoe zou u omschreven (willen) worden door anderen?"
- "Van welke situaties in uw leven bent u het meest verbaasd?"
- "Hoe goed bent u in communicatie met woorden en gebaren?"

35

Transdiagnostische domeinen

- *Negatieve valentie*; gedrag in reactie op aversieve situaties, zoals angst, paniek, bedreiging
- *Positieve valentie*; gedrag in reactie op positieve, belonende situaties, zoals leren door beloning
- *Cognitieve systeem*; verantwoordelijk voor cognitieve processen, zoals aandacht, (werk)geheugen, taal, executieve functies
- *Sociale processen*; reacties in interpersoonlijke context, zoals, hechting, sociale communicatie
- *Arousal en Regulerende systemen*; activatie van neurale systemen, zoals tonische alertheid, slaap-waakritme

- "Hebt u moeilijkheden om wakker te blijven overdag?"
- "Ervaart u veranderingen in het ritme van de dag, zoals slaap, energie, honger, stemming, seks?"
- "Maakt u zich zorgen over gewoonten zoals eten en uw gewicht?"
- "Maken naasten zoals uw partner zich zorgen over uw seksueel gedrag?"
- "Ervaart u pijn anders?"

36

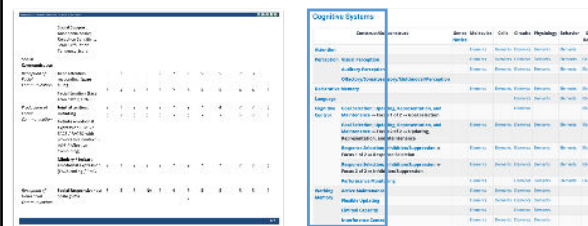
RDoC - diagnostiek

The image shows the cover of the book "Behavioral Assessment Methods for RDoC Constructs" on the left. On the right is a screenshot of a diagnostic grid for RDoC. The grid lists various RDoC domains and their corresponding diagnostic methods, with columns for 'Present' and 'Absent' status.

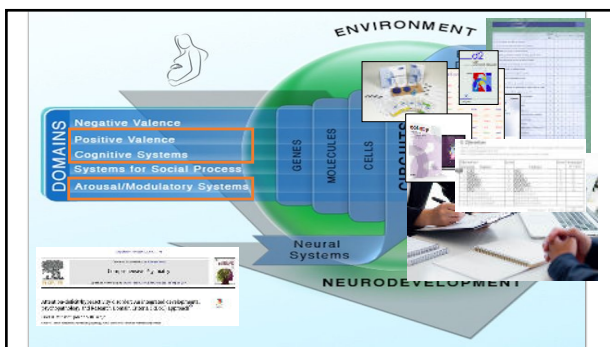
37

RDoC – cognitieve systemen

The image shows a screenshot of the RDoC diagnostic grid specifically for cognitive systems. It lists domains such as Attention, Learning, and Memory, along with their diagnostic methods and status columns.

38

39

40

41